

LUKU 2
PERUSOPETUS
YLEISSIVISTYKSEN
PERUSTANA

Normaalikoulun paikallinen sisältö
päivitetty 1.8.2022

SISÄLLYSLUETTELO:

LUKU 2 PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

2.4	Rauman normaalikoulun arvoperusta ja oppimiskäsitys	3
2.4.1	Kuva arvoperustasta	3
2.4.2	Kuva oppimiskäsityksestä	8
2.4.3	Arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumisen seuranta ja arviointi	10

LUKU 2 PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

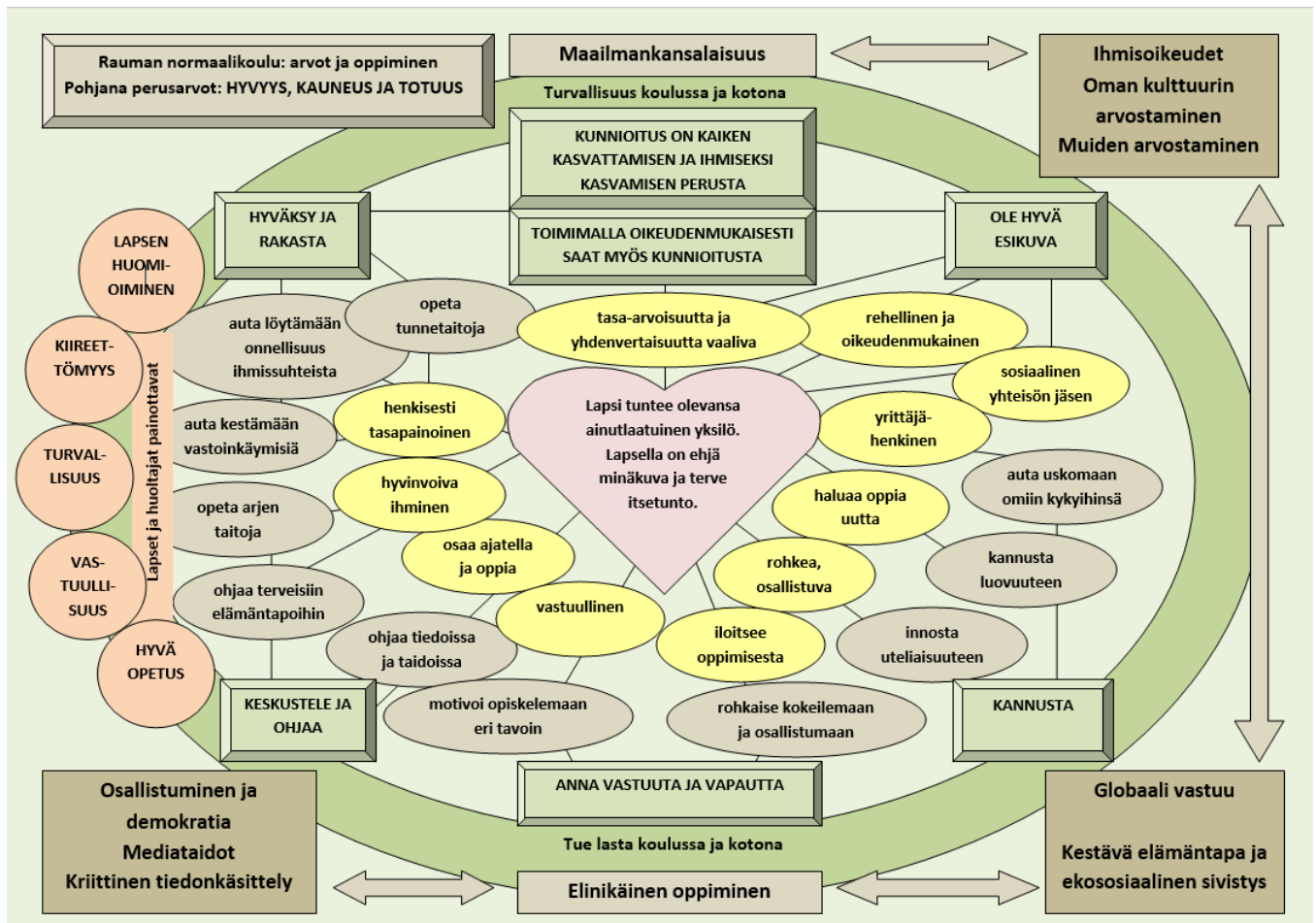
Rauman normaalikoulu noudattaa toiminnassaan Perusopetuksen opetussuunnitelma perusteissa määriteltyjä opetuksen järjestämistä ohjaavia velvoitteita.

Opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä huomioidaan ensisijaisesti lapsen etu. Normaalikoulun toiminnassa vahvistetaan erityisesti oppilaiden osallisuutta, tietoisuutta oikeuksista ja velvollisuuksista lapsena ja myöhemmin täysi-ikäisenä yhteiskunnan jäsenenä. Opetus ja koulun toiminta suunnitellaan näille periaatteille ja oppilaiden kuulluksi tuleminen ja näkemykset huomioidaan yksilöllisesti ja yhteisöllisesti. Tällä tarkoitetaan koulun toimintakulttuurin ja arjen toimintatapojen jatkuvaa ja suunnitelmallista kehittämistä demokraattisesti ja osallisuus huomioiden.

Lapsen edun toteutumista ja osallisuutta on kuvattu normaalikoulun opetussuunnitelman useissa luvuissa ja erikseen laadituissa toimintaohjeissa. Normaalikoulun opetussuunnitelmassa on laaja-alaisen osaamisen jatkumokuvaukset (luku 3) laadittu tarkasteltavaksi oppiaineiden tavoitteisiin nähden kuvaamaan lapsen kehityksen etenemistä mm. yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta arvostavaksi toimijaksi.

2.4 Rauman normaalikoulun arvoperusta ja oppimiskäsitys

2.4.1 Kuva arvoperustasta (kuva on suurempana kappaleen lopussa)

**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma, päivitetty 1.8.2020,
2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja sen muutoksien mukaan
Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani hyväksynyt: 16.6.2016; muutokset 17.6.2019, 22.6.2022**

Rauman normaalikoulun arvoperusta pohjautuu perusteiden tekstiosaan, mutta siitä on haluttu nostaa kuvan avulla keskeiset asiat. Koulukohtainen pohdinta valtioneuvoston asetuksen ja perusopetuslain määrittämistä opetuksen ja kasvatuksen valtakunnallisista tavoitteista näkyy koulun omassa arvoperusta-kuvassa. Arvoperusta on muokkautunut v.2004 opetussuunnitelman arvoperustasta. Tekstiä kannattaa tarkastella yhdessä kuvan kanssa.

Arvoperustasta löytyvät luontevasti yleiset kasvatuksen ja opetuksen tavoitteet ja yhteys oppimiskäsitykseen.

Rauman normaalikoulu: arvot ja oppiminen
Pohjana perusarvot: HYVYYS, KAUNEUS JA TOTUUS

Rauman normaalikoulun arvot ja oppiminen pohjaavat perusarvoihin hyvyys, kauneus ja totuus, joiden pohjalle arvoperustassa nostetut ihanteet, arvostukset ja inhimillisesti arvokkaaksi koetut asiat rakentuvat.

Maailmankansalaisuus

Elinikäinen oppiminen

Tulevaisuutta varten hyödyllinen opetus tarkoittaa, että oppilas suuntautuu maailmankansalaisuuteen ja asennoituu elinikäiseen oppimiseen jo hyvin varhain. Oppiminen nähdään jatkuvana ja kehitystä edistävänä prosessina.

Ihmisoikeudet
Oman kulttuurin arvostaminen
Muiden arvostaminen

Globaali vastuu
Kestävä elämäntapa ja
ekososiaalinen sivistys

Osallistuminen ja demokratia
Mediataidot
Kriittinen tiedonkäsittely

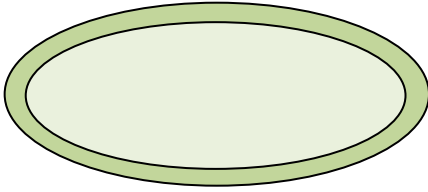
Oppilaiden arvoihin halutaan juurruttaa tietoisuus ihmisoikeuksista, sekä oman kulttuurin ja muiden kulttuurien arvostaminen. Arvomaailmaan vaikuttavat oleellisesti oman kielen ja kulttuurin arvostaminen, sen näkeminen pohjana identiteetin kehittymiselle ja vahvistumiselle. Muiden kulttuurien rikkauden ymmärtäminen ja erilaisuuden hyväksyminen kulkee aina oman kulttuurin vaalimisen ja itsensä hyväksymisen kanssa rinnakkain. Suomalainen kulttuuri-identiteetti rakentuu sekä oman että muiden kulttuurien arvostamisesta.

Globaali vastuu, kestävä elämäntapa ja ekososiaalinen sivistys ovat maapallon elinkelpoisena säilymisen kannalta keskeisiä arvokkaita asioita. Rauman normaalikoulu on Vihreä lippu – koulu, jossa kestävä elämäntapa on esillä vuosittaisessa toiminnassa.

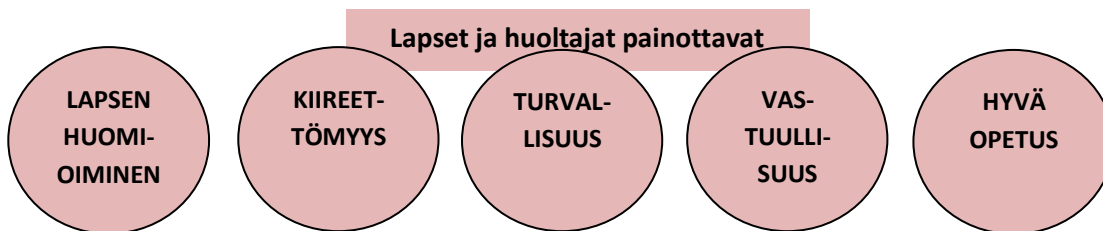
Osallistumista ja demokratiaa toteutetaan oppilaiden monipuolisen osallisuuden kehittämisen kautta. Tieto- ja viestintäteknologinen opetus on koulun toimintakulttuurissa ollut keskeistä jo kauan. Mediataidot ja kriittinen tiedonkäsittely kuuluvat tietoyhteiskunnan arvostamiin osaamisalueisiin.

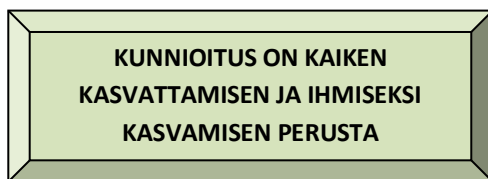
**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma, päivitetty 1.8.2020,
2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja sen muutoksien mukaan
Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani hyväksynyt: 16.6.2016; muutokset 17.6.2019, 22.6.2022**

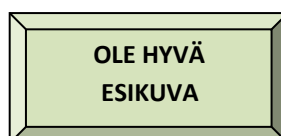
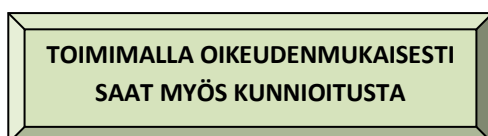
Aikuisten välisessä yhteistyössä, jonka tavoitteena on lapsen kasvattaminen ja opettaminen, kohtaavat erilaiset arvomaailmat, jolloin yhteistyö niiden lähentämiseksi on lapsen kannalta tärkeää. Tarvitaan kasvuympäristössä toimivien ihmisten välistä vuorovaikutusta, jonka merkitys korostuu varsinkin huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä. Ovaalina kiertävä vihreä kehä kuvaa yhdessä hyväksytyjä arvoja, joista tärkeänä tavoitteena on nähty turvallisuus koulussa ja kotona sekä lapsen tukeminen koulussa ja kotona.

Yhteisissä pohdinnoissa oppilaiden ja huoltajien kanssa ovat erityisesti nousseet esiin lapsen huomioiminen, kiireettömyys, turvallisuus, vastuullisuus ja hyvä opetus. Vaikka kuvassa kyseiset asiat on ilmaistu lasten ja huoltajien painottamina, ovat ne myös koulun henkilöstön mielestä keskeisiä ja tärkeitä. Turvallisuuden painottaminen toisen kerran (ensimmäinen kuvaus oli ovaalikehällä) ajatellaan tässä yhteydessä tarkoittavan lapsen henkilökohtaisesti kokemaan turvallisuuden tunnetta. Isolla kehällä turvallisuuden voidaan ymmärtää tarkoittavan fyysistä ja henkistä turvallisuutta, joka taataan koulun toiminnan organisoitumisen ja ohjeistuksen kautta jokaiselle kouluyhteisön jäsenelle.

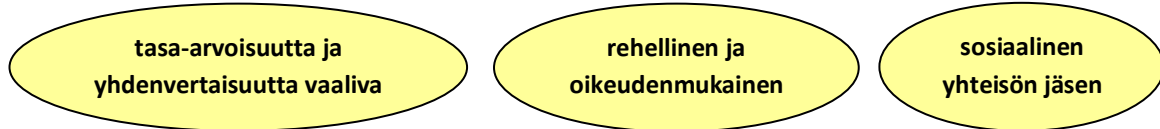
Kuvassa on nostettu keskeiseksi käsitteeksi arvoperustassa kunnioitus. Perusnäkemys kasvattamisessa on, että ilman kunnioitusta ei voi auttaa lasta ihmiseksi kasvamisessa. Inhimillisen elämän eräs tärkeimmistä asioista on toisen ihmisen olemassaolon kunnioittaminen ja mielipiteiden merkityksellisyys ja arvokkuus. Kunnioitus on vastavuoroisuuteen ja luottamukseen perustuvaa ja sen tulee koskea kaikkea inhimillistä elämää ikään, rotuun tai mielipiteeseen tai muuhun erilaisuuteen katsomatta. Kunnioitus tarkoittaa myös lapsen elämän ja kehityksen ainutlaatuisuuden ja merkityksellisyyden ymmärtämistä ja vaalimista.

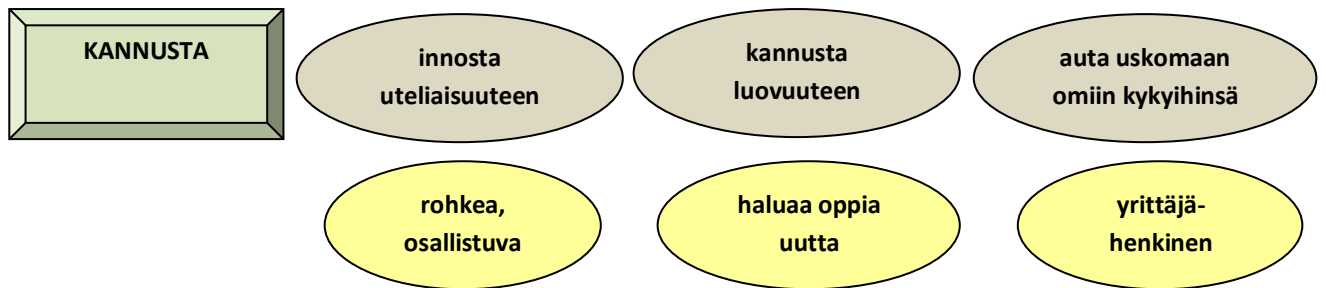

**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma, päivitetty 1.8.2020,
2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja sen muutoksien mukaan
Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani hyväksynyt: 16.6.2016; muutokset 17.6.2019, 22.6.2022**

Kaikkia samanlaisia värillisiä koholaattoja kuvassa tarkastellaan aina aikuisen toiminnalle asetettujen tavoitteiden kautta. Aikuisen tulee olla oikeudenmukainen. Tällä tavoitteella on yhteys myös hänen saamaansa kunnioitukseen lasten taholta. Esikuvana oleminen on arvokas ja merkityksellinen asia.

Lapsi muodostaa käsityksensä aikuisten arvomaailmasta ja aikuisena olemisesta omien havaintojensa ja kokemustensa pohjalta. Jos halutaan lapsen kehittyvän sosiaalisesti yhteisön jäseneksi, rehelliseksi ja oikeudenmukaiseksi sekä tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta vaalivaksi, voidaan sitä parhaiten opettaa olemalla itse edellä kuvatun kaltaisia. Demokratiaa on opeteltava ja sen tulee toteutua koulussa, että oppilaista kehittyisi oikeudenmukaisia maailmankansalaisia.

Kannustamisen merkityksellisyyttä on kuvassa korostettu erityisesti uteliaisuuteen innostamisena, jolloin halu oppia koko ajan uutta lisää oppimisesta syntyvää iloa ja rohkeutta tarttua haasteisiin ja saada kokemuksia oman elämän hallinnasta osallistumisen kautta. Tässä on yhtymäkohta jäljempänä esitettyyn oppimiskäsitykseen.

Kun lasta kannustetaan luovuuteen, häntä autetaan uskomaan omiin kykyihinsä ja siten luodaan pohja yrittäjähenkisyydelle. Aikuinen antaa lapselle eväät sisäisen motivaation kehittymiselle kannustamalla häntä.

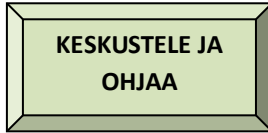
Vastuullinen asenne oppimiseen ja työhön muodostuu, jos saa itse ottaa vastuuta suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista tai toteuttaa kokonaan omista kiinnostuksen kohteista lähteviä asioita. Tämä yhdentyy oppimisen uudistamiseen ja oppimiskäsitykseen, jossa oppilailla on aktiivinen rooli.

Vastuullisuuteen kasvaminen voi olla pitkä prosessi. Opiskelemaan motivointi vapauksia ja vastuuta antamalla (lapsen ikäkausien huomioiden) johtaa usein vastuullisuuden kehittymiseen. Luottamuksen

**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma, päivitetty 1.8.2020,
2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja sen muutoksien mukaan
Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani hyväksynyt: 16.6.2016; muutokset 17.6.2019, 22.6.2022**

osoittaminen on tärkeää kuten myös rohkaiseminen kokeilemaan ja osallistumaan. Onnistumisista ja myös epäonnistumisten tuottamista uusista haasteista syntyy oppimisen ilo, jota erityisesti painotetaan oppimiskäsityksessä.

ohjaa tiedoissa ja
taidoissa

osaa ajatella ja
oppia

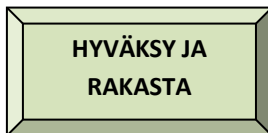
Lapsi tarvitsee ohjausta ja tukea. Oppimisessa vertaistuki ja oppiminen toisilta ovat entistä tärkeämpiä, mutta aikuisen läsnäololla ja kyvyllä nostaa esiin halu kehittyä tiedoissa ja taidoissa voi joidenkin oppilaiden kannalta olla suuri merkitys. Toiset aktivoituvat ja innostuvat luonnostaan sisäisen motivaation ja vertaisryhmän avulla, mutta jotkut tarvitsevat tukea enemmän löytääkseen oman tapansa oppia oppimaan ja tunnistamaan oma erityislaatuisuutensa ja oppimistyylinsä.

ohjaa terveisiin
elämäntapoihin

opeta arjen
taitoja

hyvinvoiva
ihminen

Aikuisten tehtävänä on myös ohjata terveisiin elämäntapoihin ja opettaa arjen taitoja. Tavoitteena on hyvinvoiva ihminen, joka osaa huolehtia itsestään. Terveyden arvostamisen oppiminen on lasten ja nuorten ohjauksessa tärkeää.

auta löytämään
onnellisuus
ihmissuhteista

opeta
tunnetaitoja

auta kestämään
vastoinkäymisiä

henkisesti
tasapainoinen

Lapsi tarvitsee aikuisen hyväksyntää ja rakkautta, jotta hänestä tulisi onnellinen ja iloinen, henkisesti tasapainoinen ihminen. Kyse on inhimillisesti arvokkaiksi koetuista asioista. Onnellisuuden löytäminen ihmissuhteista on tärkeää ja siihen tarvitaan tunnetaitojen opettamista. Vastoinkäymisten ja niihin liittyvän pettymyksen kestäminen on eräs terveen elämänhallinnan piirre, joka kehittyy aikuisen antaman tuen ja hyväksymisen avulla vaikeassa tilanteessa. Tasapainoisessa elämässä vastoinkäymiset ja onnellisuuden kokemukset vaihtelevat ja niihin liittyviä tunteita kyetään kestämään. Lapsesta kasvaa aikuinen, joka ymmärtää ja osaa arjessa huolehtia fyysisestä ja psyykkisestä terveydestään.

Lapsi tuntee olevansa
ainutlaatuinen yksilö,
jolla on ehjä
minäkuva ja terve
itsetunto.

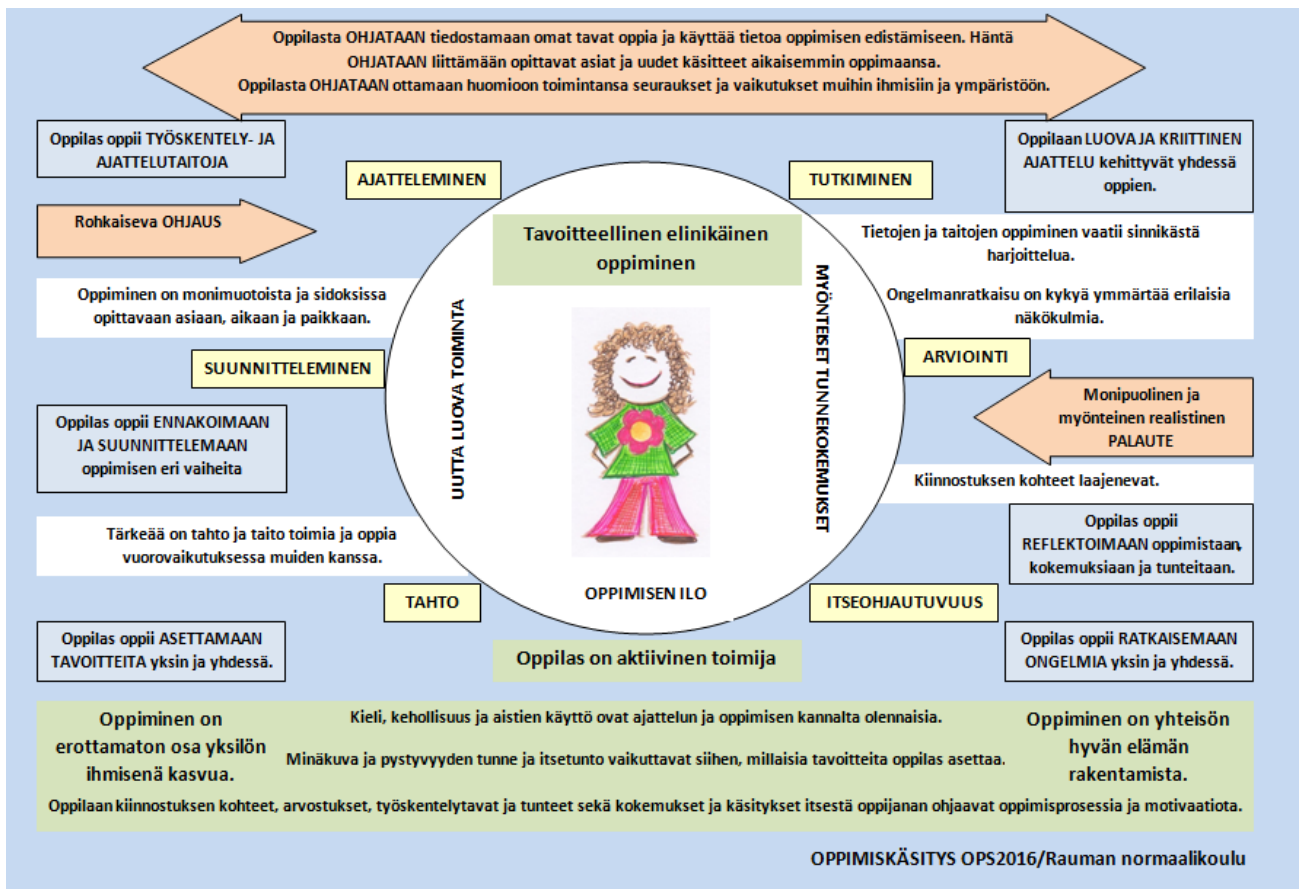
**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma, päivitetty 1.8.2020,
2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja sen muutoksien mukaan
Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani hyväksynyt: 16.6.2016; muutokset 17.6.2019, 22.6.2022**

Lapsi kasvaa tasapainoiseksi ja hänen minäkuvansa kehittyvä ehjäksi, jos häntä kunnioitetaan ja jos häntä ohjaavilla aikuisilla on kannustava, ohjaava ja hyväksyvä asenne. Terveen kehityksen takaamiseksi lapsella on oltava myös mahdollisuus leikin kautta oppia elämisen taitoja ja uusia asioita yhdessä muiden lasten kanssa. Terve itsetunto ja kokemus omasta ainutlaatuisuudesta vahvistavat kehittymistä aikuiseksi, joka tuntee selviytyvänsä arjen ja tulevaisuuden haasteista ja kokee tyydytystä omasta olemassaolostaan ja oppii tunnistamaan oman osaamisensa sekä uskaltaa ottaa uusia haasteita vastaan.

Normaalikoulun toiminnassa ja asiakirjoissa käytetään myös lyhyemmin tärkeiksi nostettuja arvoja: avoimuus, ainutlaatuisuus, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys ja turvallisuus.

2.4.2 Kuva oppimiskäsityksestä (kuva on suurempana kappaleen lopussa)

Oppimiskäsitys Rauman normaalikoulussa on opetussuunnitelman perustetekstin mukainen, mutta sitä on havainnollistettu kuvalla, josta oppimiseen liittyvät elementit ja oppimiskäsitys kokonaisuutena avautuvat eri tavoin tarkasteltuna. Oppilaiden kanssa voidaan valita mietinnän kohteeksi vain jotkut elementit, jotka sopivat oppilaan ikätasoon ja kykyyn ymmärtää käsitteet. Elementeille on siksi valittu kuvaan eri värejä.

Tavoitteellinen elinikäinen oppiminen

OPPIMISEN ILO

MYÖNTEISET TUNNEKOKEMUKSET

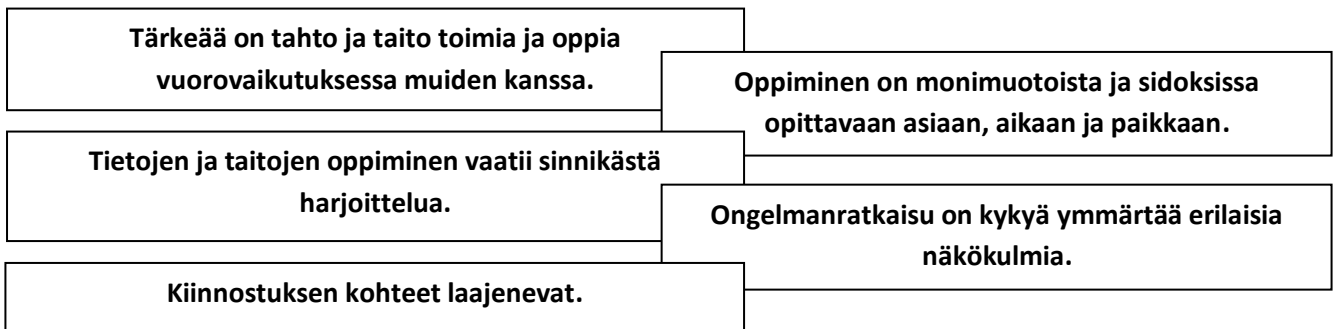
Oppilas on aktiivinen toimija

UUTTA LUOVA TOIMINTA

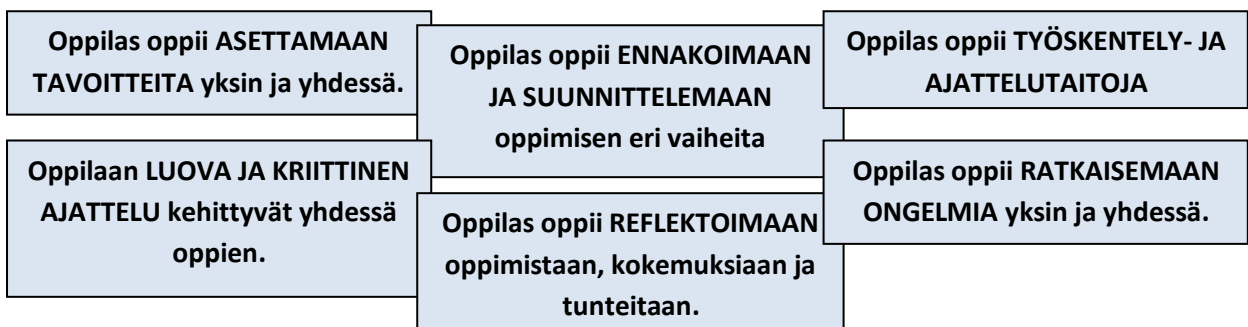
Kuten arvopohjassakin, on oppimiskäsityksessä keskeisenä elinikäinen oppiminen ja korostetaan, että oppiminen on tavoitteellista ja siihen kuuluu oppimisen ilo. Myönteiset tunnekokemukset ovat tärkeitä ja oppiminen nähdään uutta luovana toimintana. Oppilas on aina aktiivisen toimijan roolissa.

Oppimisen ytimen ulkopuoliselle kehälle on tuotu käsitteet, jotka liittyvät oppimisprosessiin. Oppimiseen on liityttävä tahto, on opittava suunnittelemaan ja ajattelemaan ja löytämään ongelmia tai ratkaisuja tutkimisen kautta. Oppimisprosessia opitaan arvioimaan ja tavoitteena on itseohjautuvuus.

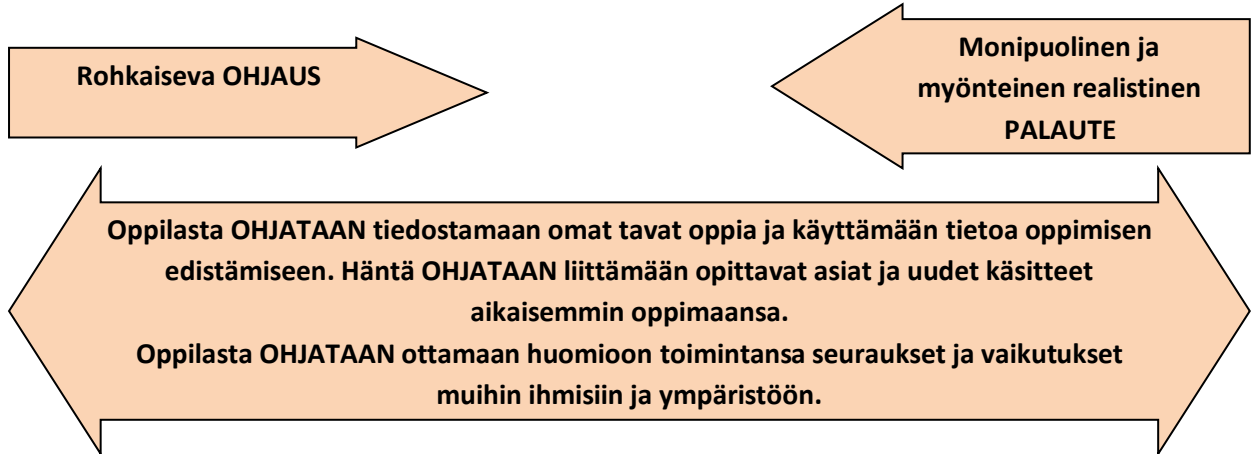
Tarkennukset edelliseen kohtaan täydentävät oppimisprosessia, joka kehittyy jatkuvasti uusien kokemusten myötä. Oppiminen vaatii työtä ja tapahtuu vuorovaikutuksessa. Tavoitteena on, että oppiminen avaa erilaisia näkökulmia, eikä ole vain asioiden ulkoa opettelua. Oppiminen kokemuksena ja prosessina palkitsee itsessään, eikä huomio kiinnity pelkästään tuotokseen, sen arvostamiseen tai arvosteluun. Arviointi on monipuolista ja sen tavoitteena on oman oppimisen tuntemisen kehittyminen ja sen merkityksen ymmärtäminen vuorovaikutuksellisessa kokonaisuudessa. Arvioinnista ja sen yhteydestä oppimiskäsitykseen on enemmän luvussa 6.

**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma, päivitetty 1.8.2020,
2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja sen muutoksien mukaan
Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani hyväksynyt: 16.6.2016; muutokset 17.6.2019, 22.6.2022**

Oppimisprosessille asetetaan selkeitä tavoitteita, joiden avulla oppilaan kyky oppia kehittyy. Tavoitelauseiden avulla voi kehittää ja toteuttaa esimerkiksi vertais- ja itsearviointia, jossa huomio ohjautuu oppimistaitoihin.

Opettajan rooli näyttäytyy ohjaajana ja oppimisen tukijana. Ohjausta ja palautetta on kuvattu nuolilla. Palautteen saamista korostetaan ja sitä antavat myös muut kuin opettaja.

Oppiminen on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua.

Oppiminen on yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Kieli, kehollisuus ja aistien käyttö ovat ajattelun ja oppimisen kannalta olennaisia.

Minäkuva, pystyvyyden tunne ja itsetunto vaikuttavat siihen, millaisia tavoitteita oppilas asettaa.

Oppilaan kiinnostuksen kohteet, arvostukset, työskentelytavat ja tunteet sekä kokemukset ja käsitykset itsestä oppijanan ohjaavat oppimisprosessia ja motivaatiota.

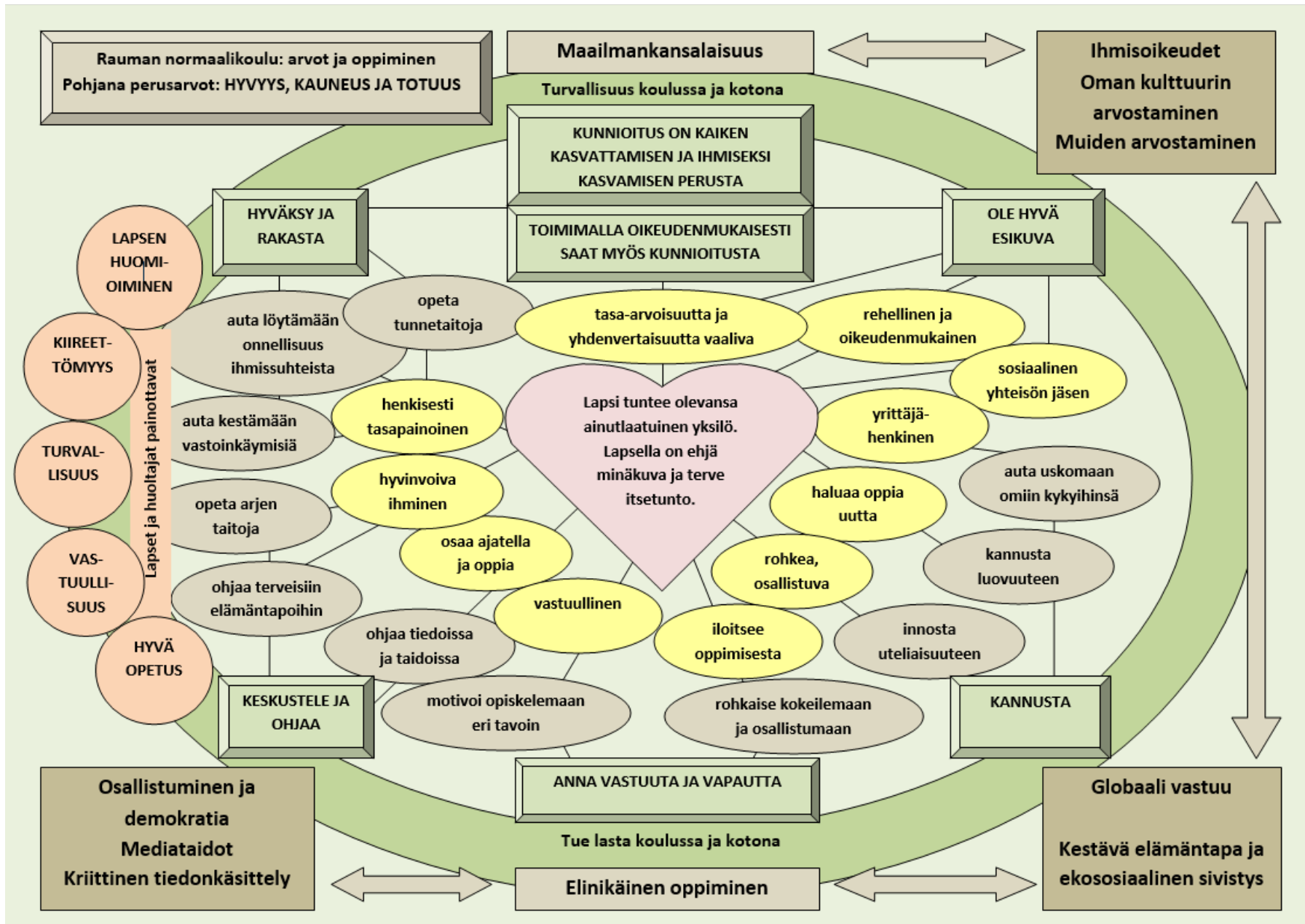
Oppimisen anti ihmiselle on merkityksellistä ja se rakentaa ihmistä kokonaisuutena sekä yksilönä, että yhteisön jäsenenä. Oppimisen kokonaisvaltaisuuden ymmärtäminen on tärkeää. Tavoitteena on oppimisprosessissa tukea ja vahvistaa oppilaan positiivista käsitystä itsestään. Oman oppimisensa asiantuntijuus ja onnistumisen kokemukset vahvistavat pystyvyyden tunnetta, joka johtaa positiiviseen kehään itsensä aktiivisessa kehittämisessä kohti elinikäistä oppimista.

2.4.3 Arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumisen seuranta ja arviointi

Arvot ja oppimiskäsitys esitellään huoltajille lukuvuoden alussa. Vanhemmilla on mahdollisuus kommentoida arvoperustaa ja oppimiskäsitystä. Huoltajille ja oppilaille tehtävien kyselyjen sisällöistä ja ajankohdasta päätetään työsuunnitelmassa.

Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma, päivitetty 1.8.2020,
2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja sen muutoksien mukaan
Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani hyväksynyt: 16.6.2016; muutokset 17.6.2019, 22.6.2022

Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma, päivitetty 1.8.2020,
2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja sen muutoksien mukaan
Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani hyväksynyt: 16.6.2016; muutokset 17.6.2019, 22.6.2022

